

Hocinesze Leokádia figuráját Menszátor Magdolna (Psota Irénnel felváltva játssza a szerepet) elfogódottan, színtelenül kelti életre. Piros Ildikó Jenny Smith-ként új szerepkörrel próbálkozik, s ha még nemis teljes sikerrel, néhány szép, lírai pillanattal azért megajándékozott.

Márton András humorral és iróniával formálja meg Willy, a cégvezető alakját.

Hétszentség Mózes Haumann Péter játssza. Haumann ellenállhatatlanul komikus és groteszk. Ezúttal is, mint már annyiszor. Mára megjelenésével jellemez. Ezt sem először írjuk le róla. Kissé hajlott testtartása, kicsavart mozdulatai, széles gesztusai, magabiztos, ravasz mosolya most mintha csak saját karikatúrája lenne. Haumann valóban mestere a szín-játászás külső kellékeivel való játéknak. Ám ezúttal apró jelzései, megszerkesztett mozdulatai túlmennek a lehetőségeken. S nem azért, mintha megszerkesztetlenebbek lennének, mint mások, hanem azért, mert ugyanazok. Csicsikov mozdulatai ezek, a kikapós patikáriusé, Claudiusé. Mindez természetesen nem lenne oly fontos, ha nem emlékeztetne sok elrontott színészsorsra. Sok színész vérzett már el ezen az úton, sok pályát döntöttek romba az igazi, testre szabott szerepek csábításai, ha a külső eszközök úrrá lettek s túlnőttek a színész tudásán-akarásán. A rutín, a sablonok, a beidegződések légköre ezúttal Haumann Pétert is meg-csapta. Eszközei hasonlítottak, de színészi énjé remélhetőleg kész a megújulásra. Talán még jó időben vagyunk.

Kétségtelenül multság, tréfa a *Mahagonyy*. S valóban jó multság, látványos, néhol megfelelően provokatív tréfa Kerényi Imre *Mahagonyyja*. Ám Brechté ennél azért keményebb, hangsúlyosabb.

Bertolt Brecht-Kurt Weill: Mahagonyy ündöklése és bukása (Madách Színház)

Fordította: Görgey Gábor. Rendezte: Kerényi Imre. Díszlet: Götz Béla. Jelmez: Piros Sándor. Koreográfia: Parragh István. Karmester: Maklár László.

Szereplők: Tímár Béla, Kalocsay Miklós, Dunai Tamás, Gyabronka József, Menszátor Magdolna, Haumann Péter, Márton András, Piros Ildikó, Koltai János, Dienes Kálmán, Koroknai Géza, Simándi Péter, Viktor Gedeon, valamint Böröndi Tamás, Csombor Terézia, Füsti Molnár Éva, Jutkovic Krisztina, Kincses Károly, Kővári Judit, Lamanda László, Molnár Mózes, Molnár Zsuzsa, Toronykői Ferenc, Ujhelyi Olga, Várkonyi Szilvia, Zsolnay András Főiskolai hallgatók.

KÖPECZI BÓCZ ISTVÁN

A jelmezeket tervezte: Nagyajtay Teréz

(1897-1978)

Csaknem fél évszázad színházi plakátjai hirdették: a kosztümöket tervezte: Nagyajtay Teréz. Most már azonban a születése után ott a lezáró évszám is.

Törékeny, csendes ember és művész volt. Rengeteget dolgozott, és nagy kultúrával fogalmazott. Az emberi karaktereket és a karaktereket segítő ruhákat nagyszerűen ismerte. De ismerte az anyagok milyenségét, jellemző erejüket is, és remekművű színházi ruhákat tervezett. Fátyolos, leheletfinom rajzai önmagukban is művészi teljesítmények. Rajzkészsége, színskultúrája példás volt. Mindezt kiegészítette nagy tárgyi tudása, gazdag kultúrtörténeti ismerete és a kivitelezéshez szükséges technikai leleménye.

Megszámlálhatatlanul sok ruhatervét illene az illetékeseknek mégiscsak megszámolniuk és megbecsülniük. Szinte az egész színpadi világirodalomhoz tervezett jelmezeket. Néhány - az időben el-süllyedt - darabot csak az ő tervrajzai őriznek majd. Akik ismerték, zárkózott, szerény és csendes embert tiszteltek ben-ne. Az utolsó években, a hosszú élet

Nagyajtay Teréz (1897-1978) (Szilvássy Z. Kálmán felv.)

terhével, visszavonultan élt férjével, Dióssy Antal festőművésszel, bizonyítva a példás házasság, a szép és boldog élet lehetőségességét. Az utolsó évek sok fájdalmat okoztak mindkettőjüknek. Méltatlan elbocsátása harmincnégy éves nemzeti színházi működése után arra készítette, hogy a nyugdíjazásig hátralevő két évét győri szerződéssel fejezze be. Találkozott a hálátlansággal, de megvolt az ereje és tartása, hogy becsületes, munkás életének tudásával elnézzen a fejek felett, mert messzire látott.

* A nekrológot halála előtt néhány héttel írta Köpeczi Bócz István Nagyajtay Terézről. Ezzel az elmúlásra emlékeztető, fájdalmas írással búcsúzunk a Madách Színház díszlet- és jelmeztervezőjétől, lapunk számú színházi képzőművészeti vonatkozású, kitűnő cikkének szerzőjétől. (A Szerk.)

Nagyajtay Teréz jelmeztervei a Zéta című Gárdonyi-előadáshoz (Győr, 1967)

